

De grote gele kwikstaart

De grote gele kwikstaart was tot voor kort in de provincie Noord-Brabant een uiterst zeldzame broedvogel. Vanaf 2000 begon de soort echter met een opmerkelijke opmars en inmiddels broeden er bijna 50 paar in de Provincie.

Het aantal broedparen in Nederland werd in 2005 - 2008 geschat op 340-550. In dit infoblad krijg je informatie over de soort en hoe je kunt bijdragen aan z'n bescherming.

Grote gele kwikstaart

Herkenning

De grote gele kwikstaart is niet te verwarren met de veel bekendere (gewone) gele kwikstaart van de akkers. De 'grote gele' is vooral te vinden langs snelstromende beken. Hij heeft een zeer lange staart en gelige onderdelen. De bovenzijde is leigrijs. De snavel is spits en vrij lang. Deze vogel wipt met het gehele achterlichaam constant heen en weer. De vlucht is diep golvend, de roep een hard 'tsieng... tsieng'.

Leefwijze

Langs de oevers en op stenen in het water zoeken de gele kwikstaarten naar insecten. Hun habitat is de laatste tijd verruimd met rioolwaterzuiveringsinstalla-

ties, haven- en rangeerterreinen, opslagplaatsen voor bouwmaterialen en andere sterk door de mens gevormde landschappen. In Brabant is de soort een echte cultuurvolger en de nestlocatie bevindt zich vrijwel altijd in een of ander menselijk bouwwerk. Het broedseizoen loopt van half maart tot half juli. Per legsel worden rond de 5 eieren gelegd, die gedurende 12-14 dagen worden bebroed. De jongen verblijven circa 12 dagen in het nest. Per seizoen zijn er meerdere broedsels mogelijk.

Bescherming

Belangrijk leefgebied voor de grote gele kwikstaart verdween vorige eeuw door het kanaliseren van beken en andere waterlopen. In veel natuurontwikkelingsprojecten zijn in deze eeuw waterlopen weer meanderend gemaakt. Ook de kwaliteit van het water is beter geworden nu zeer agressieve landbouwvergiften zijn verboden en ook het uitrijden van mest aan regels is gebonden. Hierdoor zijn de levensomstandigheden voor veel insectensoorten en andere prooidieren in de waterlopen verbeterd. Nestgelegenheid lijkt momenteel de beperkende factor voor de grote gele.

Nestkast

Brabants Landschap

natuur dichtbij huis

Coördinatiepunt Landschapsbeheer

Nestgelegenheid

Ze nestelen in allerlei nissen en holen, bijvoorbeeld onder bruggen, in sluisdeuren, nestkasten, op schuifbalken van stuwen en soms tussen boomwortels.

Ze zoeken vaak een donkere hoek op of een gat in een muur. Een diepe scheur of een verstopte regenwaterafvoer kunnen al voldoen.

Nest met jongen van de grote gele kwikstaart

Rust

Een broedende 'grote gele' is erg gevoelig voor verstoring. Mocht ergens een broedpoging gedaan zijn, dan is het van belang om de vogels alleen op afstand te observeren.

Voedselaanbod

Om het voedselaanbod te vergroten is het van belang dat oevers van beken en de taluds van sloten begroeid zijn met oeverplanten en (bloeiende) kruiden. Hierdoor zijn er veel insecten aanwezig. Rond een ondiepe geul op plas is vaak ook veel voedsel te vinden. Neem contact op met het waterschap als u ergens kansen ziet voor ecologisch oeverbeheer.

Net uitgevlogen grote gele kwikstaart

Foto's: Brabants Landschap (tenzij anders vermeld)

Tekeningen: Egbert Koopmans, 's-Hertogenbosch

Datum: 1 januari 2016

Colofon

Coördinatiepunt Landschapsbeheer

Postbus 80
5076 ZH Haaren
Coördinatiepunt Landschapsbeheer
T 0411 - 66 40 10
Algemeen
T 0411 - 62 27 75
info@brabantslandschap.nl
www.brabantslandschap.nl

Het Coördinatiepunt Landschapsbeheer bij Brabants Landschap heeft een vergoeding beschikbaar gesteld voor vrijwilligers die speciale nestkasten willen plaatsen in hún regio. De nestkasten kunnen na overleg onder bijvoorbeeld bruggen, duikers, stuw-tjes en andere kunstwerken geplaatst worden. Een nestkast onder een brug of aan een sluiswand biedt optimale bescherming tegen predatoren als katten, ratten en marters.

Let op! Voor het hangen van de kasten aan kunstwerken die geen onderdeel zijn van wegen is toestemming nodig van het betreffende Waterschap. Diverse andere lokale en grootschalige beschermingsmaatregelen gericht op het verbeteren van de voedsel- of nestgelegenheid zijn te vinden op de website www.grotegelekwik.nl.

Neem voor vragen, advies en ondersteuning contact op met het Coördinatiepunt.

natuur dichtbij huis

Brabants Landschap

Coördinatiepunt Landschapsbeheer